

Wytyczne sposobu przygotowania prac do publikacji w wydawnictwach ITB

Prace przeznaczone do publikacji w wydawnictwach Instytutu Techniki Budowlanej powinny spełniać określone wymagania podane w niniejszych wytycznych. Dotyczą one publikacji wydawanych jako „Prace Naukowe” oraz serii: „Instrukcje, Wytyczne, Poradniki”, „Warunki Techniczne Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych”, „Projektowanie według Eurokodów”.

1. Informacje ogólne

1. Prace powinny być przekazywane mailem w formie elektronicznej (.doc).
2. Materiał ilustracyjny (wykresy, schematy, rysunki i zdjęcia) w tekście powinny być umieszczone poglądowo (w małej rozdzielczości). Należy je dostarczyć również jako osobne pliki graficzne w formatach: jpg, gif, bmp lub eps, cdr z fontami zamienionymi na krzywe. Pliki można przekazać drogą elektroniczną poprzez: pliki do pobrania z dysków zewnętrznych wirtualnych (np. WeTransfer) lub poprzez dostarczenie ich na dysku zewnętrznym przenośnym (np. pendrive). Jeśli pozwala na to objętość plików, można przesłać je na wskazany adres e-mail.
3. Przyjmowane są prace wykonane w edytorze tekstów Microsoft Word:
  - rozmiar strony: A4 (210 × 297 mm),
  - marginesy standardowe: po 25 mm z każdej strony,
  - font podstawowy: Times New Roman – 12 punktów,
  - odstępy między wierszami (interlinia) – 1,5.
4. Strony powinny być ponumerowane (stopka na dole strony, numeracja arabska).
5. Wszelkie zapisy, wyróżnienia i formatowania powinny być stosowane w całej książce konsekwentnie.

2. Tekst główny

1. Tekst główny zależnie od potrzeby można podzielić na: tomy, części, rozdziały i podrozdziały. Hierarchię tekstu oznacza się numerami i tytułami. Przy wielostopniowym podziale tekstu kolejność i hierarchię oznacza się za pomocą rozdziałów pierwszego, drugiego i trzeciego rzędu (np. rozdział 1 może mieć rozdziały 1.1. i 1.1.1). Do wszystkich oznaczeń używa się cyfr arabskich. Poszczególne liczby oddziela się kropkami. Po ostatniej liczbie stawia się kropkę. Nie wstawia się odstępów pomiędzy liczbami i kropkami. Przy szczegółowszym zhierarchizowaniu tekstu zaleca się stosowanie zróżnicowania nienumerowanego. Wyjątkiem są prace o większej objętości publikowane w „Pracach Naukowych”.

Treść pracy nie może być podana w punktach, ma być logicznym wywoodem, uporządkowanym w rozdziałach i podrozdziałach.

Powinna zostać zachowana proporcjonalność rozdziałów. Nie mogą jednocześnie występować bardzo długie i bardzo krótkie rozdziały.

Na jednej stronie publikacji nie powinny znajdować się dwa rozdziały pierwszego rzędu. Nie dopuszcza się w treści pracy tzw. tekstów wiszących, tzn. po tytule rozdziału 1 występuje od razu rozdział 1.1, a pomiędzy nimi nie ma żadnego tekstu.
2. Wyróżnienia w tekście:
  - tytuł rozdziału – wielkością fontu, pogrubieniem lub pochyleniem,
  - cytaty – pochyleniem lub cudzysłowem,
  - symbole podawane we wzorach i w tekście – pochyleniem.
3. W całości pracy należy zachować jednolite jednostki. Dotyczy to wzorów, opisów i objaśnień.

4. Do wszelkiego typu wyliczeń można używać liter, myślników i kropek (konsekwentnie tych samych oznaczeń na tym samym poziomie).
5. Prace należy przekazywać z umieszczonymi w nich wzorami, tablicami, wykresami, rysunkami, fotografiami numerowanymi rosnąco. W przypadku prac o dużej objętości („Prace Naukowe”) można numerować wzory, tablice, rysunki, fotografie w obrębie danego rozdziału. Numeruje się je wtedy następująco: pierwsza liczba oznacza numer rozdziału, następnie stawia się kropkę i drugą liczbę oznaczającą kolejny numer rysunku.
6. Tablice, fotografie i rysunki powinny być wyśrodkowane. W przypadku kilku obiektów należy je zgrupować. Wstawiane elementy powinny być czytelne. Wykresy, schematy, rysunki i zdjęcia wstawiamy bez obramowania (wyjątek stanowią mapy). Obiekty te powinny być umieszczane obok miejsc, w których są przywołane. Wszystkie muszą zostać opisane w tekście (lub należy się na nie powołać), a także opatrzone podpisem.
7. W spisie treści zamieszcza się rozdziały z numeracją do drugiego rzędu, tj. rozdziały np. 1 i 1.1.
8. W tekście niedopuszczalne są:
  - wyrównywanie tekstu za pomocą spacji,
  - ręczne dzielenie wyrazów, przenoszenie tzw. wiszących spójników oraz kończenie wersu poprzez jednoczesne naciśnięcie klawiszy Shift i Enter,
  - dodawanie zbędnych ozdobników, ramek, wyróżnień.

3. Wzory

Wzory powinny być zapisywane w edytorze równań Worda, przy czym w tekście głównym frakcję górną i dolną należy wstawiać w trybie tekstowym, a nie równania. Każdy wzór należy podawać z numerem (zapisanym cyfrą arabską) w nawiasie okrągłym umieszczonym w tej samej linii i wyrównanym do prawego marginesu strony. We wzorach ułamkowych należy stosować kreskę poziomą. Nie wolno wstawiać wzorów w postaci rysunków, każdy wzór powinien być edytowalny, tj. powinien dawać możliwość wprowadzania zmian. Przy powoływaniu się na numerację wzorów w tekście należy przywołać odpowiedni numer, np. (1). Numeracja powinna być ciągła w całej pracy (lub w ramach danego rozdziału w „Pracach Naukowych”). Każdy składnik wzoru powinien być objaśniony. W przypadku zamieszczenia słownika symboli nie jest to konieczne.

- Pismem pochyłym (kursywą) wyróżnia się:
  - litery (alfabetu łacińskiego i greckiego) oznaczające liczby, wielkości zmienne i stałe,
  - oznaczenia funkcji,
  - oznaczenia literowe i skróty literowe występujące w indeksach dolnych i górnych (z wyjątkiem skrótów trzyliterowych i większych).
- Pismem prostym (antykwą) piszemy:
  - liczby arabskie i rzymskie, także w indeksach,
  - oznaczenia i skróty jednostek miar,
  - skróty złożone z trzech lub większej liczby liter,
  - stałe symbole funkcyjne,
  - liczby specjalne: π , e (podstawa logarytmu naturalnego), Re (liczba Reynoldsa),
  - znak przyrostu Δ .

4. Ilustracje

1. Ilustracje pochodzące z programów graficznych lub specjalistycznych (np. AutoCad, ArchiCad itd.) należy dostarczać w postaci plików: tiff, bmp, jpg lub eps.
2. Optymalna rozdzielczość ilustracji (w skali 1:1 na stronie pracy) dla fotografii czarno-białych i kolorowych wynosi 200–300 dpi, a dla rysunków 600 dpi.

3. Wielkość jednej ilustracji nie powinna przekraczać wymiarów jednej strony. Kreska w obiektach graficznych nie może być cieńsza niż 0,2 mm. Linie pomocnicze w wykresach mogą składać się z kresiek lub kropek. Efekt ten należy osiągnąć poprzez nadanie odpowiednich opcji linii ciągłej.
4. Jeżeli materiał ilustracyjny należy przedstawić w kolorze, to autor powinien uzgodnić to z redaktorem i zaznaczyć podczas autoryzacji tekstu.
5. Informacje o autorstwie rysunków i zdjęć podaje się, gdy ich twórcą nie jest autor pracy. Kolejny numer i podpis oraz ewentualne źródło należy wprowadzić pod rysunkiem. Oznaczenia, podobnie jak we wzorach, powinny być objaśnione w legendzie rysunku.

5. Tablice

1. Tablice powinny być wyraźne, czarno-białe, bez szarego tła. Ich wymiary wraz z nagłówkiem nie mogą być większe od wymiarów strony. Tablice mogą być umieszczane w układzie pionowym lub poziomym.
2. Treść tablicy zapisujemy fontem o 1 punkt mniejszym od fontu tekstu pracy.
3. Tablice zamieszczamy w ciągu tekstu. Numer i tytuł należy umieścić nad nią, natomiast po właściwej zawartości tablicy umieszczamy najpierw wszelkie do niej objaśnienia, a następnie źródło. Objaśnienia należy zapisywać w ostatnich wierszach tablicy, a miejsca, do których się odnoszą, zaznaczać gwiazdkami (przy więcej niż trzech objaśnieniach można użyć liter lub cyfr arabskich). Sposób oznaczenia ustala się z redaktorem.
4. Przy przenoszeniu części tablicy na następną stronę w przeniesionej części powtarza się główkę. Tablice opatruje się tytułami i numeruje za pomocą liczb arabskich. Numeracja tablic może być ciągła w obrębie danego dzieła bądź jego części (np. w „Pracach Naukowych”). Wówczas tablice numeruje się następująco: pierwsza liczba oznacza numer rozdziału, następnie stawia się kropkę oraz drugą liczbę oznaczającą kolejny numer tablicy w obrębie danego rozdziału.
5. W tablicach zwykle nie pozostawia się pustych rubryk.

6. Odsyłacze

1. Do wstawienia odsyłaczy stosuje się opcję w Wordzie: Odwołania – Wstaw przypis dolny.
2. Jako podstawowy rodzaj odnośnika do przypisów stosuje się odnośniki gwiazdkowe; przy więcej niż trzech odnośnikach na jednej stronie, zależnie od potrzeby, można użyć liter lub cyfr arabskich. Sposób oznaczenia ustala się z redaktorem. Odnośniki takie umieszcza się w tekście głównym przed wszystkimi znakami interpunkcyjnymi. Wyjątkiem jest cudzysłów, znak zapytania i nawias – w zależności od kontekstu odnośniki mogą być umieszczane przed lub za tymi znakami. Przypisy należy umieszczać u dołu strony, do której się odnoszą.
3. Wszystkie cytaty należy zaznaczyć i objaśnić, skąd pochodzą, najlepiej odsyłając do bibliografii. Należy numerować odsyłacze rosnąco, a numery zamieszczać w nawiasach kwadratowych. Dotyczy to również materiału ilustracyjnego.

7. Bibliografia

1. Bibliografia¹ to spis bibliograficzny dołączony do pracy, zawierający wykaz źródeł wykorzystanych przez autora. Każda pozycja umieszczona w bibliografii powinna zawierać niezbędne dane pozwalające na jej identyfikację. Bibliografię umieszcza się po tekście

---

¹ Wszystkie zalecenia dotyczące bibliografii zaczerpnięto z normy PN ISO 690:2012 Informacja i dokumentacja. Wytuczne opracowania przypisów bibliograficznych i powołań na zasoby informacji.

- głównym. W pracach o większej objętości dopuszczalne jest również zamieszczanie bibliografii po poszczególnych rozdziałach tekstu głównego.
2. Do wykazu dokumentów cytowanych (literatury przedmiotu) należy stosować nazwę „Bibliografia”, przy czym w wykazie należy wydzielić rozdział zatytułowany „Normy i przepisy”; w przypadku gdy wykaz dokumentów cytowanych tworzą jedynie normy i przepisy, nie stosuje się nazwy „Bibliografia”.
  3. W przypadku gdy praca zawiera niewielką liczbę tytułów bibliograficznych, mogą być one umieszczone w rozdziale „Bibliografia” bez grupowania ich w podrozdziały.

Zasady ogólne sporządzania bibliografii:

Podstawa opisu: podstawowym źródłem danych jest karta tytułowa lub jej odpowiednik (np. etykieta płyty CD).

Język i pisownia: elementy opisu należy podawać w języku i pisowni, w jakich podane są w dokumencie. Pisownia wielkich liter powinna być zgodna z praktyką przyjętą w języku lub piśmie, w którym podaje się informacje.

Stosowanie skrótów: podajemy inicjały imion autora lub redaktora wymienionego w bibliografii, pod warunkiem że nie utrudni to identyfikacji osoby.

Jedna pozycja bibliografii zawiera opis jednego dokumentu. Zaleca się zachowanie układu w kolejności przywoływania w tekście głównym. Umieszczone w tekście głównym pracy powołania na konkretne pozycje bibliograficzne (np. po cytacie) należy podawać w nawiasach kwadratowych, np. [14], [50].

Elementy opisu bibliograficznego dokumentów drukowanych i elektronicznych

- Opis bibliograficzny wydawnictwa zwarte (książki) – np. dla wydawnictw ITB:
  - [1] WYSOKIŃSKI L., KOTLICKI W., GODLEWSKI T.: *Projektowanie geotechniczne według Eurokodu 7*. Warszawa: ITB, 2011.
  - [2] LENARTOWICZ R.: *Badania odbiorcze i eksploatacyjne urządzeń i instalacji elektrycznych do 1 kV w budynkach*. Warszawa: ITB, 2013 (seria: Instrukcje, Wytyczne, Poradniki nr 486/2013).
  - [3] POPCZYK J.: *Okladziny i posadzki z płytek ceramicznych*. Warszawa: ITB, 2014 (seria: Warunki Techniczne Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych, cz. B, z. 5).
- Opis bibliograficzny fragmentu wydawnictwa zwarte:
  - [1] MAJCHRZAK J.: *Opinie górniczo-geologiczne dla budownictwa na terenach górniczych*. W: *Aktualne problemy budownictwa na terenach górniczych i pogórniczych*. Pod red. M. Kawuloka. Warszawa: ITB, 2021, s. 27–42.
- Opis bibliograficzny artykułu w wydawnictwie ciągłym (czasopiśmie):
  - [1] CZARNECKI L.: *Nanotechnologia – wyzwaniem dla inżynierii materiałów budowlanych*. „Inżynieria i Budownictwo”, 2008, nr 7.
  - [2] FANGRAT J.: *Metody badań reakcji wyrobów budowlanych na działanie ognia*. „Prace ITB – Kwartalnik”, 1995, nr 2–3.
- Elektroniczne wydawnictwa zwarte (książki), bazy danych:
  - [1] SŁOWACKI J.: *Kordjan* [online]. Wirtualna Biblioteka Literatury Polskiej, <http://literat.ug.edu.pl/kordjan/index.htm> [dostęp: 30.10.2011].
  - [2] UNDAS A.: *Jak przygotować artykuł naukowy i doprowadzić do jego publikacji?* Gdański Uniwersytet Medyczny, <https://poradnik-naukowy.gmed.edu.pl/37950.html> [dostęp: 2.02.2024].
- Elektroniczne wydawnictwa ciągłe:
  - [1] „Przegląd Budowlany” [online], 11-12/2023, https://www.przegladbudowlany.pl/images/archiwum/2023/11-12/2023_11-12_Spis_tresci_PB04-05.pdf [dostęp: 2.02.2024].

- Artykuły w elektronicznych wydawnictwach ciągłych:
[1] IBADOV N., KRZEMIŃSKI M.: *Hałas jako szkodliwy czynnik w budownictwie*. „Przegląd Budowlany” [online], <https://doi.org/10.5604/01.3001.0054.1315> [dostęp: 15.02.2024].

8. Informacje końcowe

1. W przypadku „Prac Naukowych” oraz serii: „Instrukcje, Wytyczne, Poradniki”, „Projektowanie według Eurokodów” autorzy zobowiązani są do opracowania w języku polskim i angielskim streszczenia oraz tytułów, a także do przekazania fotografii i biogramu naukowego na okładkę.
2. W pracach nie powinna występować kryptoreklama, polegająca na wskazywaniu na konkretne wyroby, konkretnych producentów, podawaniu nazw wyrobów itd.
3. W miarę możliwości autorzy powinni powoływać się na dorobek ITB, tj. prace publikowane w Instytucie oraz osiągnięcia zakładów.
4. W bibliografii nie mogą występować wyłącznie publikacje własne autora/autorów.
5. Autorzy zobowiązani są do dbałości o materiał ilustracyjny, szczególnie o dobór i wykonanie rysunków, które w przypadku prac inżynierskich mają często wartość równorzędną z tekstem.
6. W przypadku umieszczenia w opracowaniu rysunków, fotografii, tablic będących cudzą twórczością wymagane jest wyraźne wskazanie źródła nie tylko w wykazie literatury, lecz także w podpisie pod rysunkiem, fotografią, tablicą itp., a także zezwolenie właściciela praw autorskich na wykorzystanie materiału ilustracyjnego. Uzyskanie zezwolenia należy do obowiązków autora pracy. Brak podania źródła oraz zezwolenia właściciela praw autorskich na przedruk jest naruszeniem praw autorskich i pociąga za sobą skutki prawne. Te postanowienia prawa autorskiego dotyczą zarówno korzystania z dzieł polskich, jak i zagranicznych (podstawa prawna – Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Dz.U. z 2022 r., poz. 2509). Kopie zezwoleń właścicieli praw autorskich na wykorzystanie materiałów ilustracyjnych należy przekazać do Działu Wydawnictw Naukowych ITB wraz z ostateczną wersją tekstu.

Wydanie IV, 21.02.2024 r.

Dział Wydawnictw Naukowych ITB